

Fra råstof til produkt til affald ...
... til råstof til produkt til affald ...
... til råstof til produkt til affald ...
...til råstof til produkt til affald ...
...til råstof til produkt til affald ...
...til råstof til produkt til affald ...
...til råstof til produkt til affald ...
...til råstof til produkt til affald ...
...til råstof til produkt til affald ...
.....til råstof til produkt til affald ...

**Når mineralske råstoffer genanvendes tabes noget af materialet!
Det er en stor udfordring at minimere disse tab**

Per Kalvig

Dansk Affaldsforenings Årsmøde
Grenå, 22 marts 2018

G E U S

... produkterne – alt det vi bruger, og som bliver til affald ...

Alle råstoffer, som ikke kan dyrkes, skal graves op af jorden!

Hvert råstof har bestemte egenskaber – som gør dem særligt egnede til fremstilling af bestemte produkter

Ressourcerne gendannes ikke – derfor skal genanvendelsen maximeres!

Forsyningskæderne for de mineralske råstoffer

Mineral efterforskning

Minedrift

Transport

Processering af råmaterialer

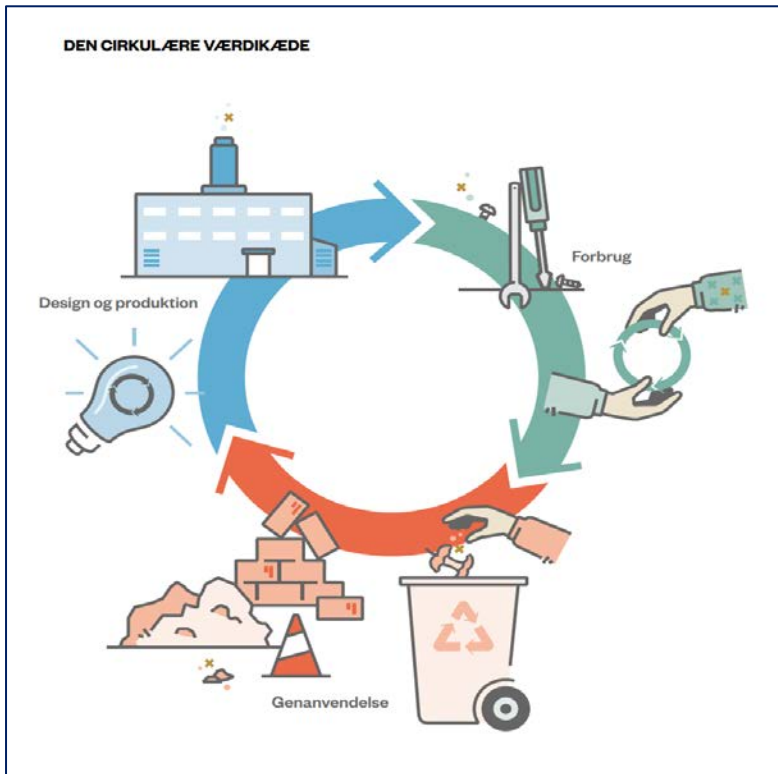
Fremstilling og forbrug

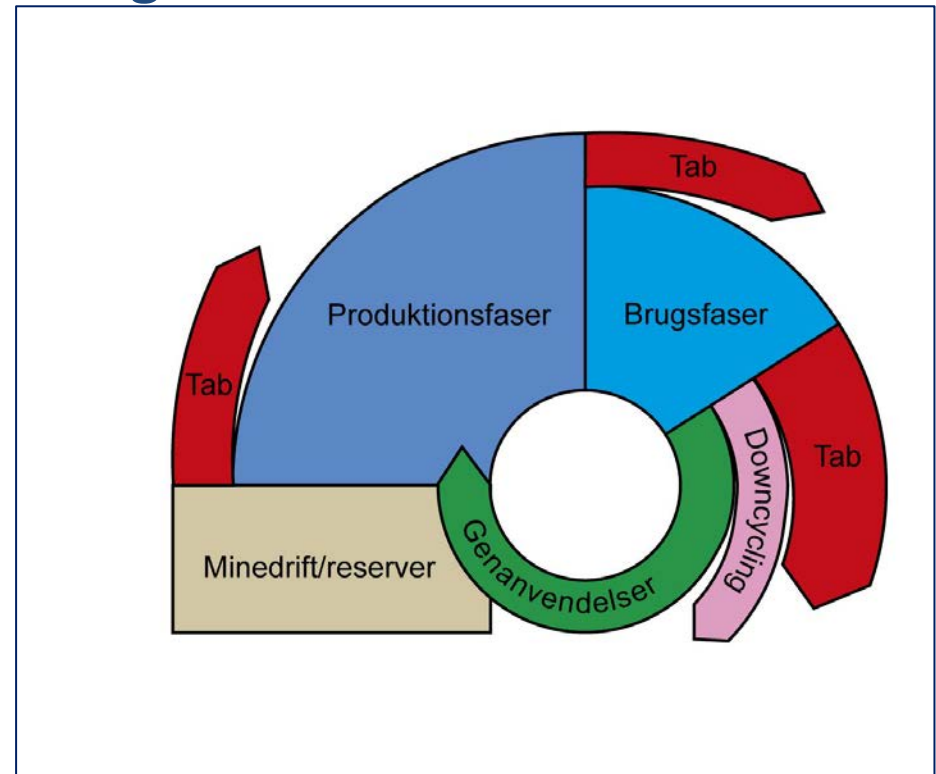
Genanvendelse

Der mistes råstoffer hver gang et produkt genanvendes!
Det skal kompenseres med mere minedrift

Det cirkulære kredsløb som Advisory Board ser det

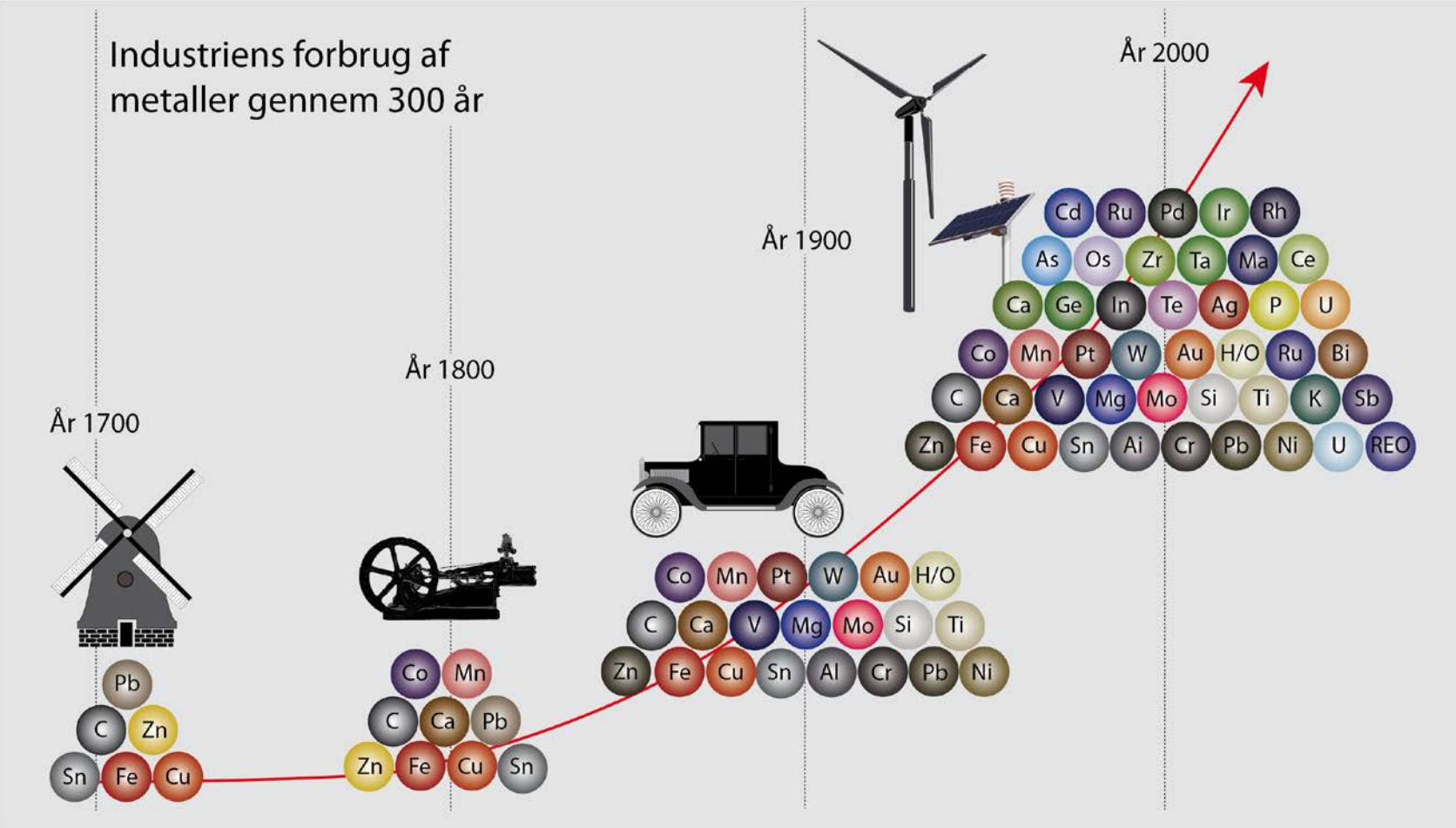
... og som MiMa ser det

Udfordringerne: Hvordan kan det cirkulære system blive mere cirkulært?

- Minimere tab i alle kædens led / bedre indsamling af affald i alle kædens led
- Bedre genanvendelse af komplekse materialer/legeringer
- Minimere downcycling

Udfordring: Komplekse materialer

Efter Van Schaik & Reuter, 2012

Genvinding af en kop kaffe?

‘Hvordan genvinder man rent sukker, mælk, kaffe og vand fra en kop kaffe – på en økonomisk, miljøvenlig og ressourceeffektiv måde?’

M a r k u s A . R e u t e r

Director – Technology Management

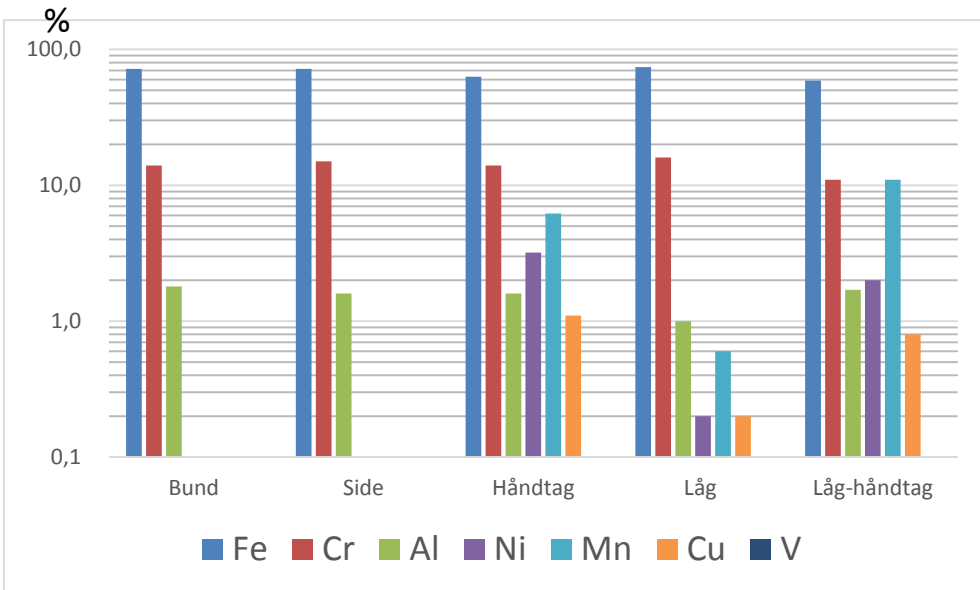
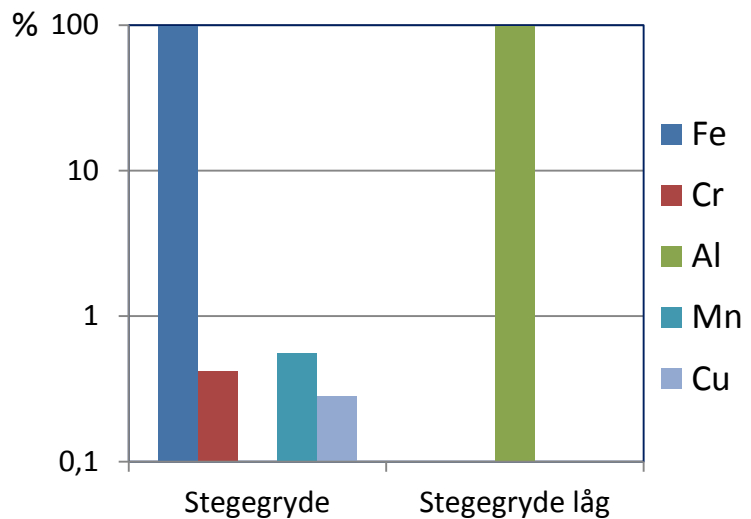
Adjunct Professor, Aalto University, Helsinki, Finland.

Guest Professor, Central South University, Changsha, China.

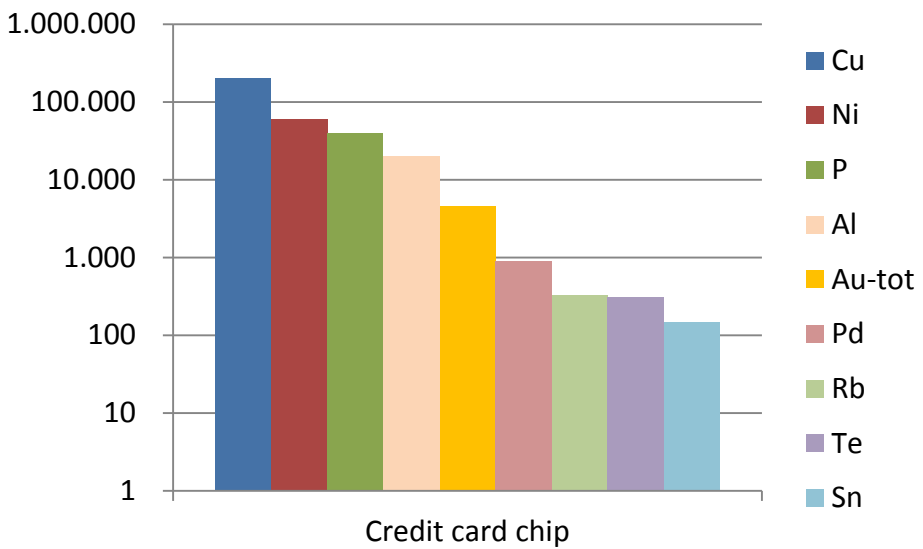
Professorial Fellow, University Melbourne, Melbourne, Australia.

Udfordringerne ved genvinding af metallegeringer er større!

Eks. 1: Simple produkter – høj genvinding (men ikke for Cu)

Eks. 2 – Simple små produkter – (næsten) ingen genvinding

Metalpigmenter:

Guld: ca. 0,002 gram guld per chip

Til 2,6 mia. kreditkort med chips
(2014): svarer det til 5,2 ton guld

Hovedparten ender i dagrenovationen

Eks. 3 – Komplekse små produkter – lille genvinding

129 Grams: The Materials That Make Up The iPhone

Materials used in iPhone 6, 16GB model

- 31.1 g Aluminium
- 19.9 g Carbon
- 18.7 g Oxygen
- 18.6 g Iron
- 8.1 g Silicon
- 7.8 g Copper
- 6.6 g Cobalt
- 5.5 g Hydrogen
- 4.9 g Chrome
- 4.9 g Others
- 2.7 g Nickel
- 129.0 g Total

Total value of elements
\$1.03

Kritiske råstoffer – eksempelvis:
Gallium
Indium
Tellurium
Sjældne jordartsmetaller

Source: 911 Metallurgist

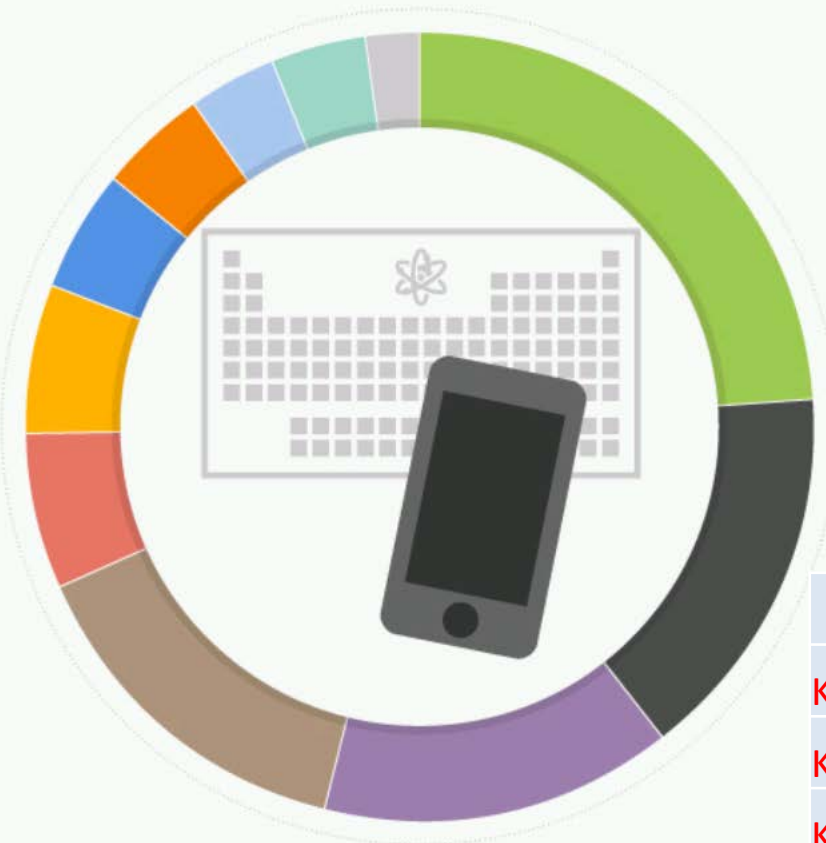
Udfordringer: (1) Indsamling af små produkter, distribueret til milliarder af mennesker, som samlet udgør store og vigtige ressourcer, og (2) genvinding af disse komplekse produkter

Eks. 3 – Komplekse – små produkter – lille genvinding

129 Grams: The Materials That Make Up The iPhone

Materials used in iPhone 6, 16GB model

- 31.1 g Aluminium
- 19.9 g Carbon
- 18.7 g Oxygen
- 18.6 g Iron
- 8.1 g Silicon
- 7.8 g Copper
- 6.6 g Cobalt
- 5.5 g Hydrogen
- 4.9 g Chrome
- 4.9 g Others
- 2.7 g Nickel
- 129.0 g Total

Total value of elements
\$1.03

	Tons/år
Kobber	11.700
Kobolt	9.900
Krom	7.350
Nikkel	4.050
Øvrige	7.350

Antal solgte mobiltelefoner 2017: 1,5 mia.

En meget lille del bliver reelt genanvendt!

Source: 911 Metallurgist

... produkt ... til affald ... og til råstoffer

... produkterne indsamles – men ekstremt komplekse blandinger giver råstof-tab!

85.000 biler (2016)

**Næstved
Genbrugsplads**

Mandag - fredag	08.00 - 18.00
Lørdag - søndag	09.00 - 17.00

900.000 ton (2015)

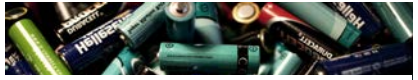
70.000 ton (2016)

134.000 ton (2016)

18.000 ton (2016)

... produkt ... til dagrenovationsaffald ... forbrænding...

Dag-
renovation

C. 1,5 mio. ton år

Afhentning

Forbrænding

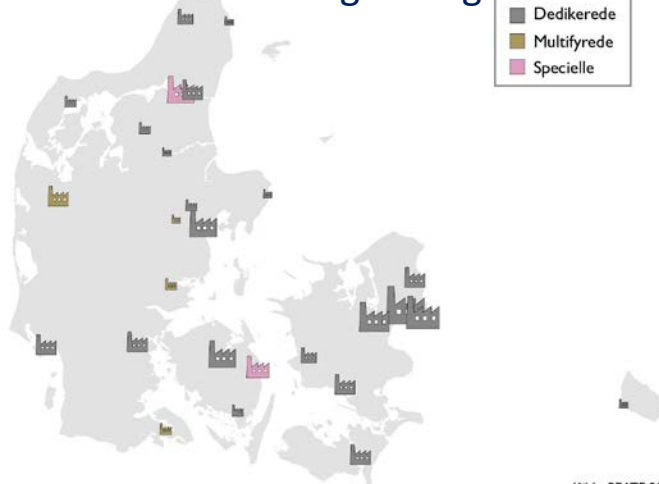

C. 3,0 mio. ton år

Vigtige råstoffer i affaldsslaggerne

28 WtE forbrændingsanlæg

... forbrænder 3.0 mio. ton affald p.a.

... og producerer:

Bundslagget (IBA):	600 000 ton
Flyveaske:	90 000 ton

Vigtige råstoffer i affaldsslaggerne

	Slagger	Metaller	Glas	Byggematerialer	
0 – 0,3 cm 21%		<div style="border: 2px solid red; padding: 5px; transform: rotate(-15deg);"> <p>Men mange metaller går tabt</p> </div>	?	?	
0,3 – 1 cm 30%			Genvindes i dag 4%	5%	3%
1 – 2 cm 16%			Genvindes i dag 1%	2%	2%
>2 cm 32%			Genvindes i dag 11%	1%	1%

Men mange metaller går tabt

Obs! Meget foreløbige tal!!!!

Obs! Meget foreløbige tal!!!!

Genvindes i dag

Genvindes i dag

Genvindes i dag

Øget genvinding er vanskeligt – men nødvendigt!

Mineral efterforskning

Minedrift

Transport

Processering af råmaterialer

Fremstilling og brug af komponenter

Genvinding – fx Cu, Mg, Al

Eksempel:

Indsamling: 70 %

Adskillelse/sortering: 70 %

Smeltning/raffinering: 95 %

Total (EoL RR): 56 %

Genanvendelse

Lav genvinding for mange metaller. Minedrift er kommet for at blive!

Øget genvinding er vanskeligt – men nødvendigt for at kunne leve op til bæredygtighedsmålene!

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

Tak for opmærksomheden!

Per Kalvig
pka@geus.dk